

Bilag 6.2.1 - Cover – Udpegning af erhvervs- og teknologiområder som grundlag for kommende klyngeindsats

Dagsordenspunkt 6.2	Cover – Udpegning af erhvervs- og teknologiområder som grundlag for kommende klyngeindsats	Bilag 6.2.1
<p>Kort sagsfremstilling</p>	<p>Formål Bestyrelsen skal drøfte udpegning af erhvervs- og teknologiområder til klyngeindsatsen, herunder hvilke områder sekretariatet skal arbejde videre med som led i udarbejdelsen af et samlet strategiudkast.</p> <p>Baggrund Som led i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses strategi for 2024-2027, skal der udpeges et antal erhvervs- og teknologiområder, som danner grundlag for den offentlige klyngeindsats fra 2025 og frem. Inden for hvert område, kan uddannelses- og forskningsministeren udpege én national klyngeorganisation, der kan søge midler til klyngeaktiviteter hos bl.a. bestyrelsen. Således har bestyrelsen et strategisk rum for at prioritere, hvilke områder klyngeindsatsen fremover skal fokusere på. I regi af sin nuværende strategi udpegede bestyrelsen 11 erhvervs- og teknologiområder samt to spirende områder. Herudover gav bestyrelsen mulighed for, at uddannelses- og forskningsministeren kunne udpege yderligere områder – og dermed klyngeorganisationer – via en bottom up-tilgang ifm. ansøgning om klyngemidler. Det gav yderligere to spirende områder. Således blev der udpeget 15 erhvervs- og teknologiområder, hvor der er operative klyngeorganisationer inden for 13 af områderne, jf. bilag 6.2.2.</p> <p>Der er udarbejdet et videngrundlag i form af analyser af forsknings- og teknologiområder med økonomisk betydning og potentiale, de aktuelle erhvervs- og teknologiområdernes erhvervsøkonomiske udvikling, klyngeorganisationernes aktiviteter, finansiering mv., tilfredshed og oplevet udbytte hos deltagende virksomheder mv. og gennemført dialog med klyngeorganisationer og øvrige interessenter. Hovedkonklusionen i analysen af forsknings- og teknologiområder er, at der ikke er sket markante ændringer i de vigtigste områder at prioritere til nationale klyngeindsatser.</p> <p>På bestyrelsesmødet i april nedsattes et underudvalg, der mødtes den 4. maj for at kvalificere sekretariatets foreløbige oplæg til bl.a. erhvervs- og teknologiområder.</p> <p>Løsning Sekretariatet foreslår, at bestyrelsen drøfter følgende overvejelser vedrørende udpegningen, jf. bilag 6.2.2, hvor tre centrale hensyn er lagt til grund:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Videreføre nuværende strategiske pejlemærker for udpegning:</u> Det foreslås, at pejlemærkerne fra bestyrelsens tidligere udpegning videreføres, hvormed klyngeindsatsen målrettes de erhvervs- og teknologiområder, der har størst økonomisk betydning og potentiale for Danmark, og som desuden kan bidrage til at løse samfundsmæssige udfordringer. Hensynet indebærer, at der tages udgangspunkt i de eksisterende erhvervs- og teknologiområder. • <u>Udpege maksimalt samme – og evt. færre – erhvervs- og teknologiområder:</u> En effektiv og resultatskabende klyngeindsats beror bl.a. på et højt niveau af privat ejerskab og engagement samt konsoliderede og professionelle klyngeorganisationer. Dermed er der lagt til grund, at markante ændringer i de udpegede områder bør begrundes i tungtvejende hensyn til virksomhedernes behov, der ikke kan imødekommes i den eksisterende klyngeindsats. Erfaringerne med at konsolidere de nuværende klynger tilsiger, at ændringer er en ressourcetung og flerårig proces for de implicerede organisationer, hvilket i reglen sker på bekostning af kvaliteten af de virksomhedsrettede tilbud i en 	

Dagsordenspunkt 6.2	Cover – Udpegning af erhvervs- og teknologiområder som grundlag for kommende klyngeindsats	Bilag 6.2.1
	<p>periode. Det taler for kontinuitet, og at der ikke udpeges flere og evt. færre erhvervs- og teknologiområder, hvilket understøtter øget konsolidering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Kun udpege erhvervs- og teknologiområder via bestyrelsens strategi</u>: Det vurderes, at interessenternes ønsker og forventninger til klyngerne i væsentlig grad er kendte og konsoliderede. Der lægges derfor op til, at områder – i modsætning til sidst – kun kan udpeges via bestyrelsens strategi og dermed, at yderligere områder ikke kan tilføjes i forbindelse med den efterfølgende udpegning af klyngeorganisationer. Til grund herfor ligger, at den strategiske kontekst er forskellig fra seneste udpegning, hvor antallet af klyngeegnede aktører blev reduceret fra flere end 60 til det nuværende antal klynger, og hvor der var en større usikkerhed om, inden for hvilke områder, der ville være tilstrækkeligt privat engagement og kritisk masse af SMV'er. <p><i>Overvejelser om udpegning af erhvervs- og teknologiområder</i></p> <p>Der lægges op til, at bestyrelsen genudpeger ni af de udpegede erhvervs- og teknologiområder til klyngeindsatser uden betydelige justeringer. Herunder foreslås, at turisme fortsat fremgår som en styrkeposition i strategien, hvor området behandles som samlet signaturindsats, men – på linje med den nuværende strategi – ikke fremgår som et område til en klyngeindsats. Derudover vurderes der at være anledning til, at bestyrelsen drøfter følgende erhvervs- og teknologiområder, jf. bilag 6.2.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Maritime erhverv og logistik</u>: Grundet konkursen af den tidligere klyngeorganisation (MARLOG) har der i dialog med områdets mange interessenter været fokus på, om den strategiske sammensætning af området fortsat er hensigtsmæssig. Interessenterne udtrykker ikke entydige ønsker hertil, men flere foreslår fokus på grøn eller bæredygtig logistik (evt. eksplicit udvidet med transport) som strategisk ramme. Alternativt kan det overvejes at fastholde området samlet til én klyngeindsats og justere navn og fokus til logistisk og maritim teknologi for at bibeholde et strategisk fokus på den innovationsmæssige synergieffekt af relaterede teknologier på det samlede område, hvor det maritime felt fylder meget. Sidstnævnte beror på, at hovedårsagerne til konkursen vurderes at vedrøre organisatoriske forhold i MARLOG, og kerneinteressenters opbakning hertil, snarere end den nuværende strategiske definition af området, og at SMV'erne på det brede område fortsat har tæt forbundne innovationsbehov, hvor det kan være mest effektivt at fastholde en samlet klyngeindsats med kontinuert synergisigte. • <u>Miljøteknologi (herunder vandteknologi)</u>: Der er fortsat opbakning til at prioritere miljøteknologi, men enkelte interessenter ønsker at udskille vandteknologi for at opnå isoleret strategisk fokus. Derfor taler, at vand rummer et eksportpotentiale, der ifølge nogle interessenter ikke kan realiseres via en samlet miljøteknologisk klyngeindsats i samspil med det vandfokuserede midtjyske erhvervsfyrtårn. Interessenterne peger ligeledes på, at der vil være virksomhedsopbakning til en selvstændig vandklynge. Det taler imod, at der er tæt faglig sammenhæng mellem SMV'ernes innovationsbehov for hhv. vand- og miljøteknologi. Det gør det svært at adskille de to områder set fra et virksomhedsperspektiv. En adskillelse vil desuden modvirke konsolideringen og indebære risiko for to selvstændige klyngeindsatser med uklare og overlappende snitflader, hvor det vil være usikkert, om en bæredygtig organisatorisk sameksistens kan opnås. Endelig vil det fordre en større 	

Dagsordenspunkt 6.2	Cover – Udpegning af erhvervs- og teknologiområder som grundlag for kommende klyngeindsats	Bilag 6.2.1
	<p>organisatorisk tilpasning hos den nuværende miljøklynge CLEAN, der indberetter, at en stor andel af deres aktiviteter allerede fokuserer på vand. Det kan overvejes enten at styrke det strategiske fokus på vandteknologi i en samlet miljøteknologisk ramme eller udskille vand til en selvstændig klyngeindsats.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Digitale teknologier:</u> Der er opbakning til fortsat at prioritere området, men flere interessenter udtrykker, at der er unødigt uklarhed om klyngens opdrag samt overlap med øvrige indsatser og aktører. For at styrke overskueligheden for virksomhederne kan det herudfra overvejes at tydeliggøre fokus på IKT-branchen og innovation vedrørende især kunstig intelligens, internet of things, big data, machine learning og cybersikkerhed. • <u>Animation, spil og film:</u> Der er opbakning til området fra flere erhvervsorganisationer, men henset til fortsat konsolidering kan to udfald overvejes for området. Det ene er ikke at genudpege området, da det er relativt smalt og lille trods de seneste års vækst, og da klyngeorganisationen Vision Denmark har en gennemsnitlig performance, dog med en relativt lav virksomhedsfredshed, og hvor en forholdsmæssigt stor andel af det økonomiske engagement er fra andre offentlige aktører (især kommuner og stat). Det andet udfald er at fastholde området og justere fokus til <i>createch</i> for at fokusere på branchernes teknologifællesskab om storytelling, visualisering og brugerinteraktion i digitale løsninger, som klyngen efterspørger. Herfor taler, at området har en positiv økonomisk udvikling drevet af især spilvirksomheder, og at indsatsen udføres af en relativt ny organisation med en positiv performanceudvikling i 2021-22, hvilket kan indikere fortsat relevans og potentiale. • <u>Lydteknologi:</u> Området er ikke prioriteret i den nuværende strategi, men tilføjet bagefter via ansøgning hos uddannelses- og forskningsministeren fra en dengang ny klyngeorganisation. Henset til bestyrelsens fokus på fortsat konsolidering kan det overvejes, hvorvidt det er relevant at udpege området. Et fravalg vil nedlukke en smal strategisk satsning på et mindre område, der tilgodeser ønsker til en vis bredde i den samlede klyngeindsats. Der kan desuden argumenteres for, at klyngen er relativt ny og ved at skabe sit værditilbud. Omvendt taler det for fravalg, at området har relativt få SMV'er, der er kernen i en klyngeindsats, og at dets vækst og innovation i høj grad drives af få store virksomheder inden for høreapparater. Det taler yderligere for fravalg, at data indikerer en relativt lav performance hos klyngeorganisationen, der bl.a. ses i et lavt deltager- og medlemsantal, begrænset konkret innovationsudbytte hos virksomhederne og lille økonomisk opbakning fra anden side. <p><i>Særligt prioriterede tværgående temaer</i> Det foreslås, at bestyrelsen – som i den nuværende strategi – prioriterer et mindre antal tværgående temaer, der er særligt relevante som en eksplicit del af det strategiske opdrag til den kommende klyngeorganisation inden for de relevante erhvervs- og teknologiområder. Med en sådan tilgang vil bestyrelsen forvente af de relevante klynger, at deres aktiviteter omfatter fokus på de tværgående temaer. Der lægges op til, at strategien fremhæver <i>materialeteknologi</i>, <i>kvanteteknologi</i> og <i>biosolutions</i> som særligt prioriterede temaer for relevante klyngeindsatser. Disse temaer skal ses i samspil med oplægget til, at samtlige klynger – i relation til deres kerneopgave – skal fokusere på grøn omstilling, teknologianvendelse og internationalisering, jf. bilag 6.1.3.</p>	

Dagsordenspunkt 6.2	Cover – Udpegning af erhvervs- og teknologiområder som grundlag for kommende klyngeindsats	Bilag 6.2.1
	<p>Videre proces Ud fra bestyrelsens drøftelser arbejder sekretariatet videre med erhvervs- og teknologiområderne som led i et samlet strategiudkast til behandling på mødet den 27. september 2023. Endelig udpegning af områderne sker i forbindelse med bestyrelsens godkendelse af en samlet strategi og aftale herom med erhvervsministeren.</p>	
Indstilling	<p>Det <u>indstilles</u>, at bestyrelsen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drøfter udpegning af erhvervs- og teknologiområder til klyngeindsatser, jf. bilag 6.2.2, og giver sekretariatet en pejling på, hvilke områder der skal arbejdes videre med som led i udarbejdelsen af et samlet strategiudkast. 	